

PŘEHLED DĚJIN HUDBY

Otázky jsou zadávány z období od středověku až po současnost a zjišťují znalosti faktografie (časové a geografické vymezení, hlavní osobnosti, díla, druhy/formy včetně stručné stylové charakterizace a kulturně-společenského kontextu) i schopnost strukturovaného výkladu.

Tematický okruh si student losuje předem.

Tematické okruhy

- 1) Gregoriánský chorál – historický úvod, římsko-franská syntéza, liturgický rok, struktura mše a officia
- 2) Gregoriánský chorál – formy gregoriánského chorálu
- 3) Světská lyrika: trubadúři, trubéri, minnesang
- 4) Raná polyfonie: Vývoj organa – traktáty, polyfonie Saint-Martial, polyfonie Notre-Dame
- 5) Ars antiqua, Ars nova: Philippe de Vitry, Guillaume de Machaut
- 6) Hudba trecenta, Ars subtilior
- 7) Hudba v českých zemích do roku 1420
- 8) Vznik nového kompozičního stylu v 15. století
- 9) Hudební styl, druhy a osobnosti 15. století
- 10) Hudební styl, druhy a osobnosti 1. poloviny 16. století
- 11) Hudební styl, druhy a osobnosti 2. poloviny 16. století
- 12) Hudba konce 16. a počátku 17. století
- 13) Hudba v českých zemích 1420-1620
- 14) Italská opera a kantáta cca 1580–1720
- 15) Italská chrámová hudba cca 1580–1720
- 16) Francouzská opera, kantáta a chrámová hudba cca 1600–1730
- 17) Italská instrumentální hudba cca 1600–1730
- 18) Francouzská a německá instrumentální hudba cca 1600–1730
- 19) Anglická hudba 17. století
- 20) Chrámová hudba ve střední Evropě cca 1600–1730
- 21) Italská opera cca 1720–1810
- 22) Francouzská opera 18. století
- 23) Německá opera/singspiel a píseň 18. století
- 24) Chrámová hudba a oratorium cca 1720–1810
- 25) Komorní instrumentální hudba cca 1730–1810
- 26) Orchestrální instrumentální hudba cca 1730–1810
- 27) Klavírní hudba v 19. století
- 28) Píseň v 19. století
- 29) Komorní hudba pro smyčcové nástroje v 19. století
- 30) Komorní hudba s klavírem v 19. století
- 31) Symfonie v 1. polovině 19. století
- 32) Symfonie ve 2. polovině 19. století
- 33) Instrumentální koncert v 19. století
- 34) Symfonická programní hudba v 19. století
- 35) Opera v 1. polovině 19. století
- 36) Operní a hudebně dramatická tvorba Richarda Wagnera a Giuseppe Verdiho
- 37) Opera a opereta ve 2. polovině 19. století
- 38) Oratorium v 19. století
- 39) Zhudebnění mše a rekviem v 19. století

- 40) Hudba přelomu 19. a 20. století (modernismus, vizionáři)
- 41) Druhá vídeňská škola
- 42) Neoklasicismus
- 43) Paříž mezi dvěma světovými válkami
- 44) Hudba a politika
- 45) Serialismus
- 46) Chance, aleatorika, timbrová hudba
- 47) Elektronická hudba
- 48) Opera a hudební divadlo ve 2. polovině 20. století
- 49) Minimalismus a další stylové tendence po roce 1960
- 50) Česká hudba 2. poloviny 20. století

Literatura

Souhrnná zpracování

- Donald Jay Grout - J. Peter Burkholder – Claude V. Palisca: *A History of Western Music*. 8th ed., New York 2010 (či novější)
- Ulrich Michels: *Atlas dějin hudby*, Praha 2000
- Jan Kouba: *ABC hudebních slohů. Od raného středověku k W. A. Mozartovi*, Praha 2¹⁹⁸⁸
- Martin Nedbal – Kelly St.Pierre – Hana Vlhová-Wörner: *A History of Music in Czech Lands*, Cambridge University Press 2025

Středověk

- Jaromír Černý: *Středověk (800-1420)*, in: Jaromír Černý a kol.: *Hudba v českých dějinách*, 2. vyd., Praha 1989, s. 13-81.
- Jaromír Černý: *Hudba feudální společnosti. Středověk*, in: Jaroslav Smolka a kol.: *Dějiny hudby*, Praha 2001, s. 49-109.
- Margot Fassler: *Music in the Medieval West*, New York 2014.
- David Hiley: *Western Plainchant. A Handbook*, Oxford 1993.
- David Hiley: *Western Plainchant. An Introduction*, Cambridge 2009.
- Richard H. Hoppin: *Medieval Music*, New York 1978 (slovensky *Hudba středověku*, Bratislava 2008).
- Jan Kouba: *Sloh gregoriánského chorálu (rok 300-800 n. l.); Chorál v karolínské a otonské epoše a ve věku románského slohu (800-1200); Hudební slohy ve věku gotiky (1200-1400)*, in: týž: *ABC hudebních slohů*, 2. vyd., Praha 1988, s. 11-61.
- David Munrow: *Instruments of the Middle Ages and Renaissance*, Oxford 1976, s. 5-36.

Renesance

- Allan W. Atlas: *Renaissance Music*, New York 1998.
- Jaromír Černý: *Hudba feudální společnosti. Renesance*, in: Jaroslav Smolka a kol.: *Dějiny hudby*, Praha 2001, s. 110-183.
- Richard Freedman: *Music in the Renaissance*, New York 2013.
- James Haar a kol.: *European Music 1520-1640*, Woodbridge 2006.
- Jan Kouba: *Hudební sloh ve věku renesance (1400-1600)*, in: týž: *ABC hudebních slohů*, 2. vyd., Praha 1988, s. 62-94.
- Jan Kouba: *Od husitství do Bílé hory (1420-1620)*, in: Jaromír Černý a kol.: *Hudba v českých dějinách*, 2. vyd., Praha 1989, s. 85-146.
- Ulrich Michels: *Encyklopedický atlas hudby*, Praha 2000, s. 228-265.

- David Munrow: *Instruments of the Middle Ages and Renaissance*, Oxford 1976, s. 38-91.

17. a 18. století

- John W. Hill: *Baroque Music*, New York 2005
- Tim Carter & John Butt (ed.): *The Cambridge History of Seventeenth-century Music*, Cambridge 2005
- Ladislav Kačic: *Dějiny hudby III. Baroko*, Praha 2009
- Simon Keefe (ed.): *The Cambridge History of Eighteenth-Century Music*, Cambridge 2009
- Daniel Heartz: *Music in European Capitals, The Galant Style 1720-1780*, New York 2005
- Charles Rosen: *The Classical Style: Haydn, Mozart, Beethoven*, New York 1972, 2¹⁹⁹⁸

19. století

- Gerard Abraham (ed.): *Romanticism 1830–1890* (New Oxford History of Music 9), Oxford 1990.
- Josef Bachtík: *XIX. století v hudbě*, Praha/Bratislava 1970.
- John Michael Cooper (ed.): *Historical Dictionary of Romantic Music*, 2. vyd., Lanham ad. 2024.
- Carl Dahlhaus: *Die Musik des 19. Jahrhunderts* (Neues Handbuch der Musikwissenschaft 6), Laaber 1989/*Nineteenth-Century-Music*, angl. překlad J. Bradford Robinson, Berkeley ad. 1989.
- Carl Dahlhaus/Norbert Miller: *Europäische Romantik in der Musik*, sv. 2: Oper und symphonischer Stil 1800–1850: von E. T. A. Hoffmann bis Richard Wagner, Stuttgart 2007.
- Nad'ra Hřčková (ed.): *Dějiny hudby V. Hudba 19. století*, Praha 2011.
- Jiří Kopecký: *Přehled dějin hudby 19. století*, Olomouc 2007, 2. vyd. 2013.
- Charles Rosen: *The Romantic Generation*, Cambridge ad. 1995.
- Jim Samson (ed.): *The Cambridge History of Nineteenth-Century Music* (The Cambridge History of Music), Cambridge 2001.
- Richard Taruskin: *Music in the Nineteenth Century* (The Oxford History of Western Music), New York/Oxford 2010.
- Benedict Taylor (ed.): *The Cambridge Companion to Music and Romanticism*, Cambridge 2021.
- John Tyrrell: *Česká opera*, z angl. originálu přel. Mirek Čejka, Brno 1991/1992.

20. století

- [Kolektiv autorů:] *Dějiny české hudební kultury 1890–1945*, sv. 1 (1890–1918), Praha 1972, sv. II, Praha 1981
- Cook, Nicholas + Pople, Anthony (ed.): *The Cambridge History of Twentieth-Century Music*, Cambridge 2004
- Griffiths, Paul. *Modern Music: A Concise History*. London: Thames and Hudson 1994.
- Griffiths, Paul. *Modern Music and After: Directions since 1945*. Oxford: Oxford University Press 1995.

- Watkins, Glenn. *Soundings: Music in the Twentieth Century*. New York: Schirmer 1988.
- Simms, Bryan R. *Music of the Twentieth Century: Style and Structure*. New York: Schirmer Books; London: Collier Macmillan 1986.
- Danuser, Herrmann. *Die Musik des 20. Jahrhunderts*. Neues Handbuch der Musikwissenschaft, Bd. 7.
- Dibelius, Ulrich. *Moderne Musik nach 1945*. München - Zürich: Piper 1998.
- Leeuw, Ton de. *Die Sprache der Musik in 20. Jahrhundert: Entwicklung, Strukturen, Tendenzen*. Stuttgart: Verlag Freies Geistesleben 1995.
- Ross, Alex. *Zbývá jen hluk: Naslouchání 20. století*. Argo/dokořán 2011